یادداشت

مهسا گربندی

سرمایه‌ای به نام همبستگی نه وقت تفرقه است، نه مجال غفلت

این روزها، همان‌طور که محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه، به درستی اشاره کرده، دشمن پس از ضربه مهلکی که در جنگ متحمل شد، به‌دنبال جبران است، اما ساده‌لوحانه است، اگر تصور کنیم تمرکز او تنها بر تجهیزات نظامی خواهد بود. بدون شک رژیم غاصب، همزمان با تلاش برای جبران ضعف‌های نظامی‌اش، روی جنگ روانی نیز سرمایه‌گذاری خواهد کرد، چراکه برای دشمنی که به قواعد نبرد عادلانه پایبند نیست، بهترین ابزار، بازی با احساسات و عواطف مردم و از همه مهم‌تر، نفوذ در ذهن و افکار آنهایی که هنوز در گوشه ذهن‌شان، دلخوری‌هایی دارند. در چنین شرایطی نه وقت تفرقه است و نه مجالی برای غفلت.

در تمام جهان، دولت‌ها و حکومت‌ها موافقان و مخالفانی دارند و در چنین موقعیت‌هایی، این تفاوت‌ها می‌تواند برای دشمن فرصتی فراهم کند. مسئله امروز اما، همراهی موافقان نیست. مردم ایران، طی ۱۲ روز جنگ و تجاوز وحشیانه اسرائیل، هم عشق‌شان به کشور را ثابت کردند و هم همبستگی بی‌سابقه‌ای را به نمایش گذاشتند.

اکنون که اوضاع کمی آرام‌تر شده، فرصتی طلایی پدید آمده تا با کسانی که دلخورند، صمیمانه گفت‌وگو و دلجویی شود. همان‌هایی که با وجود ناراحتی و دلخوری، وقتی پای تجاوز به خاک وطن به میان آمد، ایستادند و عشق واقعی‌شان را ثابت کردند. این فرصت را نباید از دست داد. پیش از آن که دشمن متخاصم بتواند ذهن معترضان و منتقدان را در اختیار بگیرد، باید اعتماد از دست‌رفته را بازسازی کنیم.

همه ما هم‌وطن هستیم و این خاک برای یکایک ما، مقدس و باارزش است، اما همان‌طور که در هیچ خانواده کوچکی نیز همه افراد دقیقاً یکسان نمی‌اندیشند، طبیعی است که تفاوت دیدگاه وجود داشته باشد. هنر ما باید این باشد که بتوانیم موافق و مخالف را در کنار هم نگه داریم؛ در این صورت نه‌تنها اسرائیل غاصب، بلکه هیچ دشمنی با هیچ سلاحی، توان مقابله با ایران را نخواهد داشت. ایرانی که همه برای آن می‌جنگیم و تردیدی نیست که هر کدام‌مان برای حفظش از جان مایه می‌گذاریم. همین نقطه‌مشترک، برای عبور از اختلاف‌نظرها کفایت می‌کند.

اژه‌ای به نکته‌ای اساسی بعد از جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی اشاره کرده‌است: «باید از وحدت و انسجام ملی که به واسطه وقایع اخیر، بیش از پیش، شکل گرفته است، صیانت و حراست کرد» نکته‌ای که کاش به‌موقع دریابیم و آن را به‌کار بگیریم، پیش از آنکه دشمن از آن بهره‌برداری کند. دشمن، دشمنی می‌کند؛ و در آن شکی نیست، اما این وظیفه ماست که هر راه نفوذی را بر او ببندیم. تنها راهش هم این است که نقاط ضعفمان را حل کنیم و قوی‌تر از گذشته در مقابلش بایستیم. همانطور که رئیس قوه قضائیه گفته‌است: «قطعاً دشمن تلاش خواهد کرد تا به انحای مختلف و از طریق ابزارهای شیطانی متنوع خود، در این وحدت و انسجام ملی ایرانیان خدشه وارد کند، بنابراین باید بسیار مراقبت کرد.»

نباید فراموش کنیم که حتی در جریان همین جنگ ۱۲ روزه هم، تمام تمرکز دشمن روی حملات نظامی نبود. بخش قابل توجهی از انرژی‌اش صرف عملیات روانی شد. این واقعیت نشان می‌دهد که حمایت و همبستگی مردم، اثری به‌مراتب فراتر از تجهیزات نظامی دارد.

بی‌تردید، حفظ وحدت و انسجام ملی، امروز مهم‌تر از همیشه است. تنها در سایه همین همدلی است که می‌توانیم حمایت کامل و فراگیر مردم را در ادامه مسیر داشته باشیم. حالا که جریان همبستگی شکل گرفته و ریشه دوانده، باید با مراقبتی هوشمندانه، آن را تقویت کنیم و اجازه ندهیم حتی ذره‌ای از حرارت آن کم شود. این وحدت، مهم‌ترین سرمایه ملی ماست؛ همان سرمایه‌ای که باید برایش ایستاد.

قضائیه

سخنگوی قوه قضائیه خبر داد

۱۴۰ زن و کودک در بین ۹۳۵ شهید حملات اخیر

سخنگوی قوه قضائیه گفت: بر اساس آخرین آمار پزشکی قانونی، تاکنون ۹۳۵ تن از شهدای حمله رژیم صهیونیستی به ایران شناسایی شده‌اند که میان آنها ۳۸ کودک و ۱۰۲ زن (از جمله چند زن باردار) حضور دارند.

اصغر جهانگیر، سخنگوی قوه قضائیه گفت: دشمن صهیونیستی با همراهی امریکا، قریب به یک‌هزار نفر را در ایران به خاک و خون کشید. بر اساس آخرین آمار پزشکی قانونی، ۹۳۵ تن از شهدا شناسایی شده‌اند که میان آنها ۳۸ کودک و ۱۰۲ زن (که برخی از آنها باردار بودند) نیز دیده می‌شوند. وی ادامه داد: همه دیدند که ایران در میانه مذاکرات هدف حمله قرار گرفت و مشاهده کردند که رژیم صهیونیستی هیچ‌یک از قوانین بین‌المللی را رعایت نکرد و حتی به مراکز صلح‌آمیز هسته‌ای نیز حمله کرد؛ در حالی که ایران عضو معاهده NPT است.

وی با اشاره به حمله رژیم صهیونیستی به زندان اوین، آن هم در ساعات ملاقات خانواده‌ها با زندانیان، این اقدام را جنایتی آشکار و مغایر با تمام اصول انسانی و قواعد حقوق بشر دانست و گفت: چنین رفتاری فقط از رژیمی نامشروع مانند رژیم اشغالگر قدس برمی‌آید که با بی‌اعتنایی مطلق به حقوق بشر، به افراد بی‌گناه و مظلوم حمله می‌کند و جان انسان‌ها را می‌گیرد. جهانگیر تأکید کرد: زندان‌ها و زندانیان از حمایت‌های ویژه حقوق بین‌الملل و به‌ویژه حقوق بین‌الملل بشردوستانه برخوردارند و هدف قرار دادن آنان نقض فاحش اصول شناخته‌شده بین‌المللی و قواعد الزام‌آور جهانی است.

سخنگوی قوه قضائیه در ادامه با انتقاد شدید از سکوت نهادهای بین‌المللی گفت: اکنون این سؤال جدی مطرح است که مدعیان حقوق بشر کجا هستند؟ گزارشگران حقوق بشر آیا در قید حیاتند؟ اگر هستند، چرا صدایی از آنان به گوش نمی‌رسد؟ نهادهای به‌اصطلاح حقوق بشری چگونه نمی‌بینند که یک رژیم تروریستی و جنایتکار به خانواده زندانیان، به زنان و کودکان مردم حمله می‌کند و آنان را به خاک و خون می‌کشد؟ وی افزود: چرا این نهادها در برابر چنین فاجعه‌ای نه فریادی زدند، نه کمیته حقیقت‌یابی تشکیل دادند و نه حتی درخواست اعزام هیئت برای بررسی میدانی و مستندسازی کردند؟

جهانگیر همچنین تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران وظیفه خود می‌داند که این اقدام جنایتکارانه و ضدبشری رژیم صهیونیستی را از طریق مجامع بین‌المللی پیگیری کند. وی خاطرنشان کرد: ریاست محترم قوه قضائیه امروز دستورات لازم را به دادستانی کل کشور و معاونت امور بین‌الملل قوه قضائیه صادر فرمودند تا با همکاری معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری و سایر بخش‌های ذی‌ربط، مستندات جنایات رژیم صهیونیستی و حامی آن، امریکا، را در حملات اخیر (که استمرار جنایات ۱۲ سال گذشته است) جمع‌آوری و از طریق سازوکارهای حقوقی و بین‌المللی پیگیری و دنبال کنند.

بررسی اقدامات مدیریت شهری در جنگ ۱۲ روزه و پساجنگ در نشست خبری «قرارگاه ایران»

ارتقای تاب‌آوری در پایتخت

سخنگوی شهرداری تهران: کارفرماهایی که از نیروی کار غیرقانونی استفاده کردند مشمول برخورد قانونی و جریمه شدند

در روزهایی که هنوز صدای بمب و انفجار، از خاطر نرفته و شهر در حال ترمیم زخم‌های جنگ ۱۲ روزه است، نشست خبری «قرارگاه ایران» فرصتی فراهم کرد برای مرور آنچه در روزهای بحران بر تهران گذشت. در این نشست، علی نصیری، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران تهران و عبدالمطهر محمدخانی، سخنگوی شهرداری تهران به بیان گزارشی از اقدامات انجام‌شده پرداختند؛ از نصب ۳هزار و ۷۰۰ متر شیشه در خانه‌های آسیب‌دیده گرفته تا استقرار چادرهای بحران در محله‌ها و تأمین محل اسکان موقت برای برخی از خانواده‌ها. این دو مسئول درباره آنچه در پساجنگ نیز در حال انجام است، توضیحاتی دادند.

گزارش
محیا حسینی

شایان محرابی | آژانس عکس تهران

آنچه در این نشست گفته شد، تنها ارائه آمار نبود، بلکه روایتی بود از شهری که زیر فشار تهدیدها تاب آورد و تلاش کرد اعتماد و آرامش را، هرچند آهسته، به خود بازگرداند. بدون شک تهران نه فقط با سازه‌هایش، بلکه با پیوند میان مردم و مسئولان، ایستاده باقی ماند.

در ابتدای این نشست خبری علی نصیری، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، با اشاره به محدودیت‌های قانونی مدیریت بحران در شرایط جنگی گفت: «قانون مدیریت بحران کشور ناظر بر وضعیت جنگ نیست و همین موضوع سبب می‌شود پدافند غیرعامل اهمیت دوچندان پیدا کند. با توجه به خلأهای موجود در برخی دستورالعمل‌ها، همانطور که سازمان مدیریت بحران در سطح کشور ورود کرد، شهرداری نیز فراتر از وظایف قانونی خود وارد عمل شد.»

او با تأکید بر رشد آمادگی تهران نسبت به ابتدای دوره ششم مدیریت شهری اظهار داشت: «گرچه هنوز با نقطه ایده‌آل فاصله داریم، اما آمادگی نسبت به گذشته رشد چشمگیری داشته و باید با مطالعات دقیق‌تر ادامه پیدا کند.»

نصیری در رابطه با وضعیت پایگاه‌های بحران اعلام کرد: «این پایگاه‌ها هیچ‌گاه کارکرد اسکان اضطراری نداشته‌اند و صرفاً به عنوان مراکز خدمات شهری تعریف شده‌اند.»

او یادآور شد: «در ابتدای دوره، تنها ۴۶ پایگاه تحویل ما شده بود؛ امروز این عدد به ۱۰۹ پایگاه رسیده که تقریباً همه آنها تحویل کامل شده‌اند و تنها یکی دو پایگاه باقی مانده‌است.»

رئیس سازمان مدیریت بحران شهر تهران همچنین به حضور امدادگران هلال‌احمر در ۹ پایگاه اشاره کرد: «این نیروها در شمال، جنوب، غرب، شرق و مرکز تهران مستقر بودند تا با رویکردی منطقه‌ای، پاسخ اضطراری مؤثرتری ارائه دهند. اگر قرار بود سگ‌های زنده‌یاب از غرب شهر به شرق اعزام شوند، زمان طلایی نجات از دست می‌رفت.»

۴۵ نقطه اصابت و پیچیدگی میدانی

نصیری با اشاره به گستره جغرافیایی بحران گفت: «۴۵ نقطه از مناطق دوازده‌گانه شهر مورد اصابت قرار گرفت که همگی جزو اماکن مردمی محسوب می‌شدند.»

او همچنین افزود: «در ۸۵ پایگاه نیروهای اورژانس مستقر شدند و سازمان انتقال خون نیز درخواست استفاده از پایگاه داشت که مورد موافقت قرار گرفت.»

در ادامه این نشست، رئیس سازمان مدیریت بحران از نقش حیاتی نیروهای امدادی تقدیر کرد: «در صحنه حادثه، پیچیدگی‌ها و شرایط خاصی وجود داشت، اما نیروهای آتش‌نشانی و امدادی با وجود موشکباران، کار امدادرسانی را متوقف نکردند.»

او ادامه داد: «تا زمانی که حتی یک نفر زنده یا شهید زیر آوار باشد، وظیفه آواربرداری بر عهده آتش‌نشانی است. آواربرداری سنگین نیز به‌طور قانونی بر عهده وزارت راه و شهرسازی است که اجرا شده‌است.»

پای کار آمدن گروه‌های مردمی و جهادی

نصیری در ادامه به شکل‌گیری بسیج مردمی نیز اشاره کرد: «پس از درخواست ما از سازمان مدیریت بحران، گروه‌های جهادی مردمی در قالب حامی شکل گرفتند که شهرداری محوریت آن را بر عهده داشت.»

او ادامه داد: «از بسیج، گروه‌های جهادی و حتی بهزیستی نیز کمک گرفتیم تا به مردم پاسخ بهتری ارائه دهیم.»

به گفته نصیری، برای ارتباط مستقیم با مردم، ۲۲ شماره تماس ثابت به‌منظور اعلام حوادث و پرسش‌های مردمی در نظر گرفته شد: «اگر شهروندی درباره اسکان اضطراری یا پرداخت خسارت سؤالی داشت، پاسخ دقیق داده شد و راهنمایی شدند.»

او همچنین تأکید کرد که پایگاه‌ها در این مدت آماده‌سازی و اورهال شده‌اند تا در بحران‌های مشابه، عملکرد مطلوب‌تری داشته باشند.

اقداماتی فراتر از وظیفه

نصیری با اشاره به دستور ویژه شهردار تهران اظهار کرد: «در حالی که شهرداری وظیفه قانونی برای تعمیرات جزئی ندارد، شهردار تهران همه مناطق را موظف کرد شیشه ساختمان‌هایی را که در اثر جنگ شکسته بودند، جایگزین کنند.» او، این تصمیم را در راستای حمایت از شهروندان و کاهش فشار روانی دانست.

رئیس سازمان مدیریت بحران مجدداً تأکید کرد که شهرداری و سازمان مدیریت بحران مسئولیتی قانونی در زمینه اسکان اضطراری نداشته‌اند، با این حال، چهار هتل شامل هتل شهر و شیان برای اسکان موقت خانواده‌هایی که منازل‌شان آسیب دیده‌بود، تخصیص داده شد.

او افزود: «امروز دیگر مردم برای اسکان به مسجد و مدرسه نمی‌روند؛ انتظار دارند در مکان مناسب، غذا، استراحت و امنیت داشته باشند. بنابراین حتی بخشی از ظرفیت هتل‌ها از سوی نهادهای دیگر در اختیار مردم قرار گرفت.»

حمایت دولت و پوشش افراد بی‌پناه

نصیری همچنین از دستور صریح رئیس‌جمهور خبر داد و گفت: «همه آسیب‌دیدگان باید تحت پوشش حمایتی نهادهای مختلف قرار گیرند. کسانی که تحت پوشش هیچ‌نهادی نیستند نیز از طریق سایر دستگاه‌ها حمایت خواهند شد.»

او ادامه داد: «تا امروز ۴۰۷ نفر در قالب ۱۳۹ خانواده در مراکز اسکان سکونت داده شدند، گرچه برخی از خانواده‌ها از اسکان خودداری کردند.»

نصیری در پایان درباره ارائه خدمات مستقیم در مناطق پرآسیب گفت: «از ۴۵ صحنه حادثه‌دیده، ۱۹ منطقه هنوز به شرایط پایدار نرسیده‌اند. در این مناطق چادرهای سازمان بحران برپا شده و میز خدمت مستقر است. همچنین در هشت منطقه، چادرهای بزرگ فرهنگی و اجتماعی با هدف ارائه خدمات مکمل دایر خواهد شد.»

او برای پیگیری درخواست‌های عمومی اعلام کرد: «اگر کسی درباره اسکان یا ارزیابی خسارت سؤالی دارد، می‌تواند با شماره ثابت ۰۲۱۹۶۰۲۴۲۲۹ یا تلفن همراه ۰۹۹۲۱۶۰۸۷۳۹ تماس بگیرد تا مشکلش پیگیری شود.»

تنوع آسیب‌ها و زمان‌بر بودن برآورد خسارات

در ادامه این نشست، عبدالمطهر محمدخانی با اشاره به عملکرد شهرداری در روزهای جنگ و حملات هوایی اخیر گفت: «در دوره ۱۲ روزه بحران، شهرداری تهران با هدایت شهردار و همراهی اعضای شورای اسلامی شهر، به‌ویژه رئیس شورا، توانست عملکرد قابل قبولی از خود به‌جای بگذارد. در حوزه‌هایی مانند نگهداشت شهری، خدمات به شهروندان، مدیریت بحران، آتش‌نشانی و امدادرسانی به آسیب‌دیدگان، اقدامات خوبی در مناطق مختلف انجام شد که جای تقدیر دارد.»

محمدخانی با اشاره به چالش موجود در برآورد خسارات اظهار کرد: «به‌دلیل تنوع در نهادها و بخش‌هایی که در این مدت آسیب دیدند، جمع‌بندی نهایی و دقیق میزان خسارت‌ها، زمان‌بر خواهد بود.»

او تأکید کرد که حجم و گستردگی آسیب‌ها و پیچیدگی نهادهای دخیل، فرایند جمع‌بندی را دشوار و مستلزم بررسی‌های دقیق می‌کند.

واقعیت کمبود پناهگاه‌ها

محمدخانی در پاسخ به پرسشی درباره پناهگاه‌های شهری، صراحتاً به یکی از چالش‌های زیرساختی اعتراف کرد: «ما این نکته را می‌پذیریم که در زمینه پناهگاه‌های ایمن برای شهروندان کمبودهایی وجود دارد؛ واقعیتی که باید در سال‌ها و دهه‌های گذشته درباره آن چاره‌اندیشی می‌شد.»

سخنگوی شهرداری تهران در ادامه درباره کارکرد ایستگاه‌های مترو به‌عنوان پناهگاه توضیح داد: «برخی از ایستگاه‌های مترو واجد شرایط لازم برای اسکان اضطراری هستند، اما همه آنها مناسب این هدف نیستند.»

او همچنین افزود: «در لایحه‌ای با محوریت تاب‌آوری شهری که از سوی شهرداری به شورای شهر ارائه شده، موضوع تقویت زیرساخت‌های پناهگاهی گنجانده شده که به‌زودی در شورا بررسی خواهد شد.»

محمدخانی در بخشی دیگر از سخنان خود، به برداشت‌های رسانه‌ای و چالش‌های موجود در طراحی پناهگاه‌ها اشاره کرد: «برخی رسانه‌ها این تصور را ایجاد کردند که باید پناهگاه‌های بزرگی احداث شود که بتواند جمعیت زیادی را در خود اسکان دهد، اما در این زمینه نظرات متفاوت و گاه متضادی وجود دارد که باید به‌طور دقیق کارشناسی و بررسی شود.»

او تأکید کرد که برخی از راهکارها نیاز به زمان دارند تا مسیر قانونی خود را برای تصویب در شورای شهر طی کنند.

مشخصات پناهگاه مناسب

پس از آن، علی نصیری با اشاره به الزامات استفاده از پناهگاه‌های شهری در شرایط جنگی توضیح داد: «یکی از پیش‌نیازهای اساسی بهره‌گیری از پناهگاه‌ها، سامانه‌های هشدار است؛ یعنی آژیر باید به‌موقع به صدا درآید تا مردم بتوانند از پناهگاه استفاده کنند.»

او با بیان اینکه این موضوع خارج از اختیار مدیریت شهری است، ادامه داد: «در زمان دفاع مقدس زیرساخت‌هایی برای پناهگاه‌ها ایجاد شده بود، اما امروز نیز در مقررات آمده که باید نگاه جدی‌تری به موضوع پدافند غیرعامل در شهر داشته باشیم.»

رئیس سازمان مدیریت بحران همچنین به تغییر ماهیت تهدیدها اشاره کرد: «نوع هجوم و تشخیص زمان اصابت تعیین‌کننده‌است. اگر بشود زمان حمله را تشخیص داد، استفاده از پناهگاه ممکن است، اما وقتی حملات هم از بیرون و هم از داخل انجام می‌شود و تازه پس از وقوع متوجه آن می‌شویم، مشخص است که الگوی جنگ، کلاسیک و قابل پیش‌بینی نیست تا مردم را از قبل به پناهگاه هدایت کرد.»

نصیری در ادامه، به ویژگی‌های فنی مورد نیاز برای پناهگاه‌های ایمن پرداخت: «پناهگاه باید در زیرزمین یا طبقات منفی مانند پارکینگ‌ها ساخته شود. سقف، کف و دیوار آن با حداقل ۵ متر بتن مسلح پوشیده باشد، در مسیر مستقیم موج انفجار قرار نگیرد و چند خروجی مستقل داشته باشد.»

او با اشاره به پروژه‌های جدید مترو گفت: «در خطوط ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱ مترو که در دست احداث‌اند، پیوست پدافند غیرعامل الزامی شده‌است. این خطوط باید به بیمارستان متصل شده و به سرویس‌های بهداشتی و تجهیزاتی متناسب مجهز باشند. همچنین نباید در ساخت آنها از مصالح ترکش‌شونده استفاده شود.»

نصیری همچنین درباره نگرانی‌ها درباره حبس شهروندان در ایستگاه‌های مترو گفت: «حتی اگر ایستگاه مترو تنها یک ورودی و خروجی داشته‌باشد، باز هم شهروندان در آن حبس نمی‌شوند، چراکه تونل‌های مترو به هم متصلند و امکان خروج از مسیرهای دیگر وجود دارد.»

رسانه‌ها در ساخت ذهنیت ایده‌آل‌گرایانه دقت کنند

در ادامه، محمدخانی با اشاره به ملاحظات بودجه‌ای و تغییر اولویت‌ها در برنامه‌ریزی شهری گفت: «اینکه ساخت پناهگاه‌ها در شرایطی که کشور در جنگ نیست، در اولویت قرار نگیرد، کاملاً طبیعی است.»

او تأکید کرد که موضوع پناهگاه‌سازی صرفاً متوجه شهرداری نیست: «فارغ از اینکه چه دستگاهی مسئول مستقیم این حوزه است، باید در مدیریت شهری با توجه به بودجه محدود، تصمیم‌گیری منطقی انجام داد. در زمان‌هایی که مخاطره خاصی وجود ندارد، طبیعی است که بودجه به‌جای ساخت پناهگاه، به احداث بوستان یا مجموعه‌های خدماتی دیگر اختصاص پیدا کند. امروز که با وضعیت جنگی مواجه هستیم، طبیعتاً نگاه‌ها به سمت پناهگاه می‌رود.»

اساس تاب‌آوری شهری در برابر هر بحران

محمدخانی نسبت به تلقی عمومی مبنی بر ضرورت ایجاد پناهگاه‌های بزرگ و مشخص نیز هشدار داد: «این ذهنیت که حتماً باید در شرایط ایده‌آل تعدادی پناهگاه عظیم و مشخص ساخته شود، از اساس نادرست است. نباید رسانه‌ها این تصور را تقویت کنند یا از آن انتظاری غیرواقع‌بینانه بسازند.»

او بر نقش آگاه‌سازی واقع‌بینانه در فضای رسانه‌ای تأکید کرد و گفت: تصمیم‌سازی‌ها باید با توجه به محدودیت‌ها، شرایط واقعی کشور و تهدیدهای متغیر انجام شود.

رئیس مرکز ارتباطات شهرداری تهران همچنین اظهار داشت: «آنچه در شرایط عادی اهمیت دارد، ایمن‌بودن ساختمان‌ها و زیرساخت‌های شهری است. شهروندان باید بتوانند در منازل و اقامتگاه‌های خود با اطمینان حضور یابند و این، اساس تاب‌آوری شهری در برابر هر بحران است.»

برخورد با استفاده از اتباع غیرقانونی در پروژه‌های شهری

عبدالمطهر محمدخانی در پاسخ به پرسش یکی از خبرنگاران درباره رویکرد شهرداری در رابطه با بهره‌گیری پیمانکاران از اتباع خارجی، با اشاره به تفاوت میان اتباع قانونی و غیرقانونی گفت: «ما دو دسته از اتباع داریم؛ آنهایی که مجوز اقامت و کار دارند و گروهی که به صورت غیرقانونی فعالیت می‌کنند. در موارد مختلف، کارفرماهایی که از نیروی کار غیرقانونی استفاده کردند، مشمول برخورد قانونی و جریمه شدند.»

او با تأکید بر لزوم اصلاح این روند افزود: «با توجه به اتفاقاتی که اخیراً رخ داده، شهرداری با نگاه جدی‌تری به این موضوع ورود کرده و با همکاری نهادهای امنیتی، گام‌هایی برای کنترل بهتر این وضعیت برداشته خواهد شد.»

آمادگی برای سناریوهای احتمالی جنگی

محمدخانی در پاسخ به پرسشی درباره احتمال حمله مجدد رژیم صهیونیستی، فضای عمومی کشور را حالت آماده‌باش توصیف کرد: «تمام مجموعه‌های کشور اکنون به‌طور منطقی در وضعیت آماده‌باش قرار دارند. ما به یک باور جمعی رسیدیم که این رژیم کودک‌کش حتی به لحظه‌ای قابل اعتماد نیست.»

او با اشاره به سابقه رفتارهای غیرقانونی رژیم صهیونیستی افزود: «این رژیم منحوس حتی به توافق‌های مکتوبی که در سازمان ملل ثبت شده هم پایبند نمی‌ماند. در همین راستا، در جلسه‌ای که داشتیم، اعلام شد که همه دستگاه‌ها باید آمادگی لازم برای جنگی طولانی‌تر، دست‌کم شش ماهه، را در نظر داشته باشند.» البته به گفته محمدخانی، این به هیچ‌وجه به‌معنای پیش‌بینی ادامه جنگ تا شش ماه آینده نیست، بلکه تأکیدی است بر ضرورت آمادگی زیرساختی و عملیاتی کامل برای سناریوهای احتمالی پیش‌رو.

ارزیابی خسارات وسایل نقلیه

در پایان این نشست، علی نصیری به ارزیابی‌های جاری برای جبران خسارت ناشی از جنگ اشاره کرد: «خسارات وارد شده به موتورسیکلت‌ها و خودروها در حال بررسی است. در این زمینه پلیس و بیمه ایران به جمع ما می‌پیوندند تا روند ارزیابی تسهیل شود.»

او ادامه داد: «تاکنون خسارت ۷۰۷ دستگاه خودرو و هفت دستگاه موتورسیکلت در اماکن مردمی ثبت شده و امیدواریم وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز در تأمین خودروهای جایگزین نقش‌آفرینی کند.»

نصیری همچنین از خدمات شهرداری تهران در نوسازی ساختمان‌ها خبر داد: «تاکنون ۳هزار و ۷۰۰ متر مربع شیشه در ساختمان‌های آسیب‌دیده نصب شده‌است.» به گفته او، این عملیات در ۴۵ نقطه از مناطق دوازده‌گانه که مورد اصابت قرار گرفته‌اند، همچنان ادامه دارد و بناست بازسازی اولیه در سریع‌ترین زمان ممکن به پایان برسد.

رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران تهران در پایان صحبت‌های خود تصریح کرد: «بررسی وضعیت صنایع آسیب‌دیده بر عهده وزارت صمت گذاشته شده و برای پرداخت خسارت به منازل شخصی، اماکن تجاری و اداری خصوصی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مسئولیت را بر عهده گرفته‌است.»

در سلک آفتاب

ستون سه‌شنبه‌ها

مهدی مولایی

این فتواهای کارساز!

فتوای اخیر مراجع عظام تقلید، از فقهای قم نظیر آیات عظام مکارم شیرازی و نوری همدانی تا مراجع و علمای نجف در حمایت از رهبری معظم انقلاب و نهاد مرجعیت در برابر تهدیدات ایالات‌متحده، نقطه عطفی در تاریخ معاصر فقه شیعه و کنش سیاسی- دینی به شمار می‌رود. این فتوا، که در بستر تحولات پرشتاب منطقه‌ای و جهانی صادر شده، نه‌تنها بازتاب‌دهنده عمق پیوند مرجعیت دینی با مقوله ولایت و مقاومت در برابر استکبار جهانی است، که یادآور سلسله احکام فقهی تاریخی است که در بزنگاه‌های حساس، مسیر حرکت امت اسلامی را ترسیم کرده‌اند.

فتوای اخیر، که از سوی مراجع عظام در آستانه عاشورای حسینی صادر شده، با تأکید بر حرمت هرگونه تهدید و تعرض به جایگاه رهبری و مرجعیت، فصل نوینی در دفاع از کیان دینی و سیاسی امت اسلامی گشوده است. این فتوا، از منظر فقهی ریشه در اصل «دفاع از مقدسات و حفظ نظام اسلامی» دارد. مراجع تقلید، به‌عنوان حافظان شریعت و وارثان سنت نبوی و متولیان ایتام آل‌الله، با این فتوا وظیفه‌ای خطیر را بر عهده امت نهاده‌اند: ایستادگی در برابر توطئه‌های استکباری که به دنبال تضعیف ارکان اقتدار اسلامی‌اند. این اقدام، در امتداد سنت فقهی شیعه، نشان‌دهنده پویایی فقه در پاسخ به مقتضیات زمان و مکان است و از منظر جامعه‌شناختی، بیانگر نقش مرجعیت به‌عنوان نهادی اجتماعی در بسیج توده‌ها و تقویت همبستگی ملی است.

برای فهم بهتر این فتوا، نگاهی به پیشینه فتاوای تاریخی ضروری است. فتوای تحریم تنباکو، صادره از سوی مرحوم میرزای شیرازی در سال ۱۳۰۹ قمری، نمونه‌ای برجسته از دخالت مرجعیت در امور سیاسی- اجتماعی است. این فتوا، که در واکنش به انحصار تجارت تنباکو توسط کمپانی رژی انگلیسی صادر شد، نه تنها قرارداد استعماری را ملغی کرد، بلکه قدرت بسیج‌گری مرجعیت را در برابر نفوذ بیگانه به نمایش گذاشت. فتوای تحریم تنباکو نمونه‌ای از فقه حکومتی است که با تکیه بر اصل امر به معروف و نهی از منکر، شریان اقتصادی استعمار را هدف قرار داد. این اقدام، از منظر سیاسی، نقطه عطفی در شکل‌گیری خودآگاهی ملی ایرانیان بود و از منظر دینی، نشان‌دهنده ظرفیت فقه شیعه در مواجهه با چالش‌های نوپدید بود.

فتوای جهاد محمدتقی شیرازی در سال ۱۳۳۸ قمری علیه اشغالگری انگلیس در عراق، نمونه دیگری از نقش‌آفرینی مرجعیت در میدان مبارزه با استعمار است. این فتوا، که به قیام مردم عراق و رهایی این کشور از سلطه بیگانه انجامید، نشان داد که مرجعیت شیعه نه تنها نگهبان احکام شرعی، بلکه راهبر امت در برابر تهدیدات خارجی است. این فتوا، با تأکید بر وجوب جهاد، به‌عنوان یک تکلیف شرعی، همبستگی دینی و ملی را در برابر اشغالگر تقویت کرد و از منظر جامعه‌شناختی، به مثابه عاملی برای انسجام اجتماعی و مقاومت جمعی عمل کرد.

فتوای ارتداد سلمان رشدی، صادره از سوی حضرت امام خمینی (ره) در سال ۱۳۶۷ شمسی، نیز نمونه‌ای دیگر از واکنش قاطع مرجعیت به هتک حرمت مقدسات اسلامی است. این فتوا، که در پاسخ به انتشار کتاب موهن «آیات شیطانی» صادر شد، نه‌تنها دفاع از ساحت پیامبر اعظم (ص) را به نمایش گذاشت، بلکه پیام روشنی به قدرت‌های استکباری ارسال کرد: اهانت به مقدسات اسلامی خط قرمزی است که امت اسلامی از آن کوتاه نخواهد آمد. این فتوا، که از منظر فقهی بر اصل ارتداد و مهدورالدم بودن فرد هتاک استوار بود، باعث قریب به ۴۰ سال زندگی ذلت‌بار و مخفیانه رشدی و کاهش اهانت‌ها و جسارات به ساحت نبی‌اکرم در سطح جهانی شد.

فتوای جهاد کفایی آیت‌الله سیستانی در سال ۱۳۹۳ شمسی علیه گروه تکفیری داعش، نمونه‌ای معاصر از نقش مرجعیت در حفظ کیان اسلامی است. این فتوا، که به تشکیل حشدالشعبی و بسیج مردمی علیه تروریسم تکفیری منجر شد، نه‌تنها عراق را از خطر فروپاشی نجات داد، بلکه الگویی برای مقاومت در برابر گروه‌های افراطی ارائه کرد. حمایت آیت‌الله سیستانی از دولت عراق و تأکید بر وحدت شیعه و سنی در برابر داعش، از منظر جامعه‌شناختی، به تقویت سرمایه اجتماعی و انسجام ملی در عراق انجامید.

اکنون فتوای اخیر مراجع عظام تقلید، در این سلسله تاریخی، نه‌تنها ادامه‌دهنده این سنت فقهی است، بلکه در بستر تهدیدات پیچیده‌تر کنونی، از جمله فشارهای سیاسی، اقتصادی و نظامی ایالات متحده، نقش مرجعیت را به‌عنوان محور مقاومت بازتعریف می‌کند. این فتوا، که با تأکید فقهای متعدد شیعه و حتی تأیید برخی علمای اهل سنت همراه شده، نشان‌دهنده وحدت نظر علما در دفاع از ارکان نظام اسلامی است.

از منظر سیاسی، این فتوا پاسخی قاطع به تهدیدات اخیر، از جمله اظهارات سران امریکا علیه رهبری انقلاب، است و از منظر دینی، بر اصل وجوب دفاع از ولایت و مرجعیت تأکید دارد. با صدور این فتوا، دیگر نه‌تنها مردم ایران یا شاخه‌های مختلف محور مقاومت، بلکه خیل عظیمی از صدها میلیون مسلمان در سراسر جهان مأمور و مکلف به اقدامات مقتضی خواهند شد و یک گارد دینی حفاظتی در حمایت از رهبری و مراجع تشکیل خواهد شد. جنگ ۱۲ روزه اخیر اگر باعث ایجاد انسجام و اتحاد در سطح ملی خود شد، صدور این فتوای تاریخی در این بزنگاه، اتحادی بین‌المللی و امی را در سراسر جهان ایجاد می‌کند.

حالا ادامه گستاخی امریکا و صهیونیسم در تهدید ساحت مرجعیت و رهبری می‌تواند تمام جهان اسلام را در برابر استکبار به انسجامی و یکپارچگی تاریخی رسانده و دو قطبی حق و باطل را به اوج بروز و ظهور خود برساند. این بهترین و قوی‌ترین واکنشی بود که می‌توانست در برابر تهدیدات اخیر شکل گیرد که از یمن وجود علما و مراجع بصیر شیعه به لطف الهی انجام شد.

خبر کوتاه

■ معاونت امور جوانان وزارت ورزش و جوانان شبکه‌ای به نام ایران یاران جوان به آدرس سایت javanplus.ir راه‌اندازی کرده‌است که امکان ثبت‌نام داوطلبان کمک‌رسانی جهت ساماندهی کمک‌های مردمی و استفاده از این ظرفیت برای ارائه کمک به مردم در شرایط بحرانی را فراهم می‌کند.

■ معاون آموزش و پرورش با تأکید بر اهمیت تداوم آموزش، از برگزاری کلاس‌های جبرانی ویژه دانش‌آموزان نیازمند حمایت در تابستان خبر داد و گفت: نتایج پایش نوبت دوم، موفقیت‌آمیز بودن طرح «حامی» را نشان می‌دهد.

■ هزار و ۲۵۲ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور محکومیت فوری تجاوز به خاک ایران را از سازمان ملل متحد خواستند.

■ رئیس سازمان اورژانس کشور از تعرض رژیم صهیونیستی به حدود هفت بیمارستان خبر داد و گفت: در جریان حمله رژیم صهیونیستی، مأموران اورژانس کشور ۱۳۶ هزار مأموریت انجام دادند که ۱۰ هزار مورد از آنها مربوط به حملات رژیم بود.

■ دانشمندان هسته‌ای کشور موفق به ساخت دستگاه تولید پلاسما به روش تخلیه سد دی‌الکتریک سطحی (SDBD) شدند؛ فناوری‌ای که با ایجاد پلاسما در فشار اتمسفری، کاربردهای گسترده‌ای در اصلا